

Beslut av rektor

Beslut angående Mål och handlingsplan för miljö och hållbar utveckling 2017-2019

Bakgrund

Enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter ska statliga myndigheter ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att hänsyn tas till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt. Miljöledningssystemet ska ha fastställda miljömål för verksamheten och en handlingsplan för arbetet med att nå miljömålen. Dessa mål ska hållas aktuella samt ska bidra till en hållbar utveckling och till att nå de nationella miljökvalitetsmålen.

Bilagor: Mål och handlingsplan för miljö och hållbar utveckling 2017-2019.

Beslut

Rektor beslutar om mål och handlingsplan för miljö och hållbar utveckling enligt bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Gustav Amberg efter föredragning av avdelningschef Catarina Ludwig. I handläggningen har även miljösamordnare Mariana Ledesma deltagit.

För kännedom

*Avdelningschefer
Prefekter
Föreståndare för CBEES
Bibliotekschef
Fakultetsnämnden*

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM
sh.se

Mål och handlingsplan för miljö och hållbar utveckling 2017-2019

1.	Innehållsförteckning	
1.	Innehållsförteckning	2
2.	Inledning.....	3
3.	Innehåll och omfattning	4
4.	Formella krav	5
4.1.	Miljöledning.....	6
4.2.	Lagar och regler	8
5.	Vägledning för verksamheten	10
6.	Uppföljning	11
7.	Mål och uppdrag 2016-2019	11
7.1.	Främja hållbar utveckling i utbildning, forskning och samverkan	11
7.2.	Upphandling och inköp	15
7.3.	Resor och möten	16
7.4.	Energi och byggnader	19
7.5.	Återanvändning och avfall	20
8.	Utredningspunkt: Miljöcertifiering	20

2. Inledning

Södertörns högskola vision är att "bidra till en hållbar samhällsutveckling genom forskningsframsteg, bildning och kritiska samtal om vår tids stora frågor." Denna vision med tillhörande etos, mål och strategier guidar högskolans verksamhet.

Denna målperiod sammanfaller med startskottet för det globala arbetet att nå målen för hållbar utveckling som samtliga FN-länder har enats om. FN-målen innebär att vi gör ett nytt försök att jobba globalt och lokalt för att åstadkomma en ekonomisk, social- och miljömässigt hållbar utveckling (Agenda 2030).

Att minska klimatpåverkan och hushålla med jordens resurser på ett rättvist och hållbart sätt räknas till vår tids stora utmaningar. Högskolan kan bidra direkt genom att ställa miljökrav, arbeta medvetet för att miljöanpassa verksamheten och indirekt genom forskningsframsteg, bildning och kritiska samtal kring just dessa frågor. Hållbar utveckling är också del av miljöledningsarbetet.

Figur 1. FN-länderna har åtagit sig att från och med 2016 och fram till år 2030 nå de 17 globala målen för att bekämpa klimatförändringar, skapa hållbara samhällen, försäkra mänskliga rättigheter för alla och leda världen mot en hållbar och rättvis framtid.

Hållbar utveckling handlar idag inte bara om miljö, det är aktivt samspel som rör den sociala och ekonomiska dimensionen i samma grad som den miljömässiga. För att bidra till en hållbar utveckling kan de frågor som väljs ut i utbildning och forskning fogas in i ett större sammanhang.

För att förstärka arbetet med de globala miljömålen kan verksamheterna välja ut ett par av de 17 miljömålen och ha det som gemensamt tema för periodens miljöarbete. Förslagsvis målet "Hållbara städer och samhällen" och målet "Hav och marina resurser". Ett annat förslag är att under perioden hitta och synliggöra kopplingen till globala målen i utbildning, forskning och samverkan.

Att stärka och synliggöra arbetet för hållbar utveckling kan också stärka högskolans varumärke och ge förutsättningar för bättre kontakter med nyckelaktörer på såväl det offentliga som det privata området både lokalt och internationellt. Ytterligare ett värde vid uppfyllelsen av uppsatta mål är resursoptimering och ekonomiska besparingar.

3. Innehåll och omfattning

Mål och handlingsplanen för miljö och hållbar utveckling (HU) har tagits fram av högskolans miljösamordnare och omfattar de betydande miljöaspekterna, dvs de aktiviteter vid högskolan som har eller kan ha störst inverkan på miljön ur en bred synvinkel. De betydande miljöaspekterna identifierades i miljöutredningen från 2016.¹ Det gäller både frågor där vi har en direkt miljöpåverkan, som t.ex koldioxidutsläpp och avfall men också där vi har en indirekt påverkan som i arbetet att främja en hållbar utveckling.

Uppdraget att utreda möjligheten att *Miljöcertifiera* högskolans verksamhet är också del av periodens aktiviteter.

Tidsplan

Denna mål- och handlingsplan gäller i tre år från och med 2017-01-01 till och med 2019-12-31. Handlingsplanen kan revideras vid behov under målperioden.

Förankring

Förslaget till handlingsplan togs upp för diskussion i ledningsrådet och reviderades i samtal med prefekter, avdelningschefer och fakultetsnämndens ordförande.

Målen

¹ Dnr: 559/1.1.3/2016

Målen är formulerade med förslag på uppdrag till verksamheten och vissa områden omfattar flera miljö-och hållbarhetsmål. De är indelade i fem områden:

- **Utbildning, forskning och samverkan för hållbar utveckling**
- **Upphandlingar och inköp**
- **Resor och möten**
- **Energi och byggnader**
- **Återanvändning och avfall**

Fortsatt utredning om eventuell miljöcertifiering

Miljösamordnaren bereder underlag för eventuellt beslut om miljöcertifiering av högskolan. Ett certifikat är bevis på att en organisation uppnått kraven i miljöledningsstandarden och stärker högskolans varumärke.

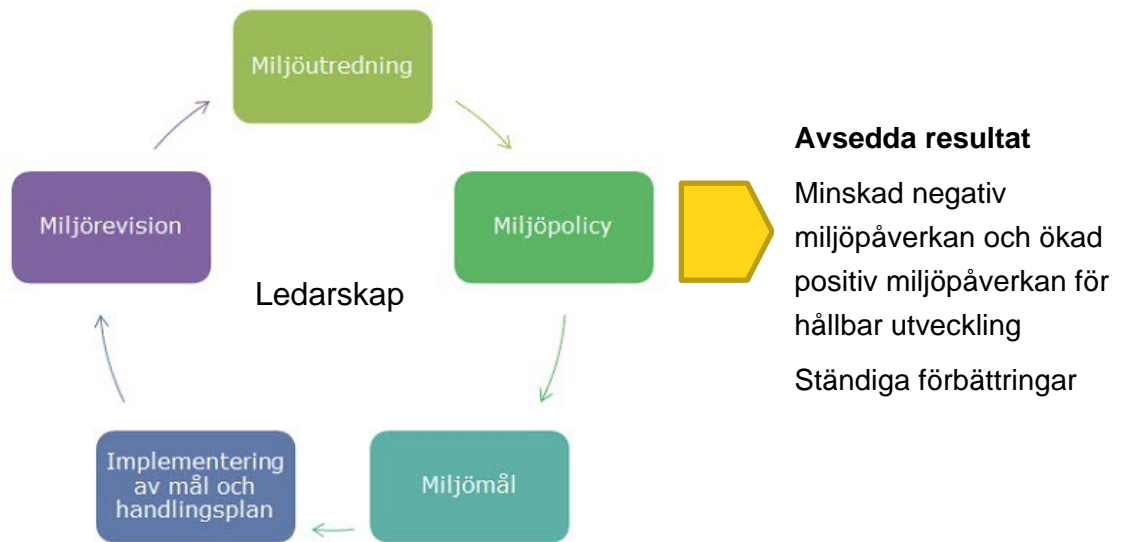
Studentmedverkan och kompetensutveckling är också betydande miljöaspekter vid högskolan. Dessa miljöaspekter har i handlingsplanen integrerats i övriga målområden. Uppdrag till verksamheten inom studentmedverkan och kompetensutveckling återfinns inom de fem områdena.

4. Formella krav

Högskolans miljöarbete bedrivs sedan 2008 i ett miljöledningssystem. Miljöledningssystemet regleras av förordningen om miljöledning i statliga myndigheter och är ett redskap för att bedriva ett systematiskt miljöarbete.² Att upprätta mål och handlingsplan för miljö och hållbar utveckling är del av miljöledningssystemet.

² Förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter, med uppdatering enligt SFS 2016:711

4.1. Miljöledning

Figur 1. Miljöledningssystemets olika steg

Miljöledningsarbetet på Södertörns högskola:

1. Högskolan beskriver sina avsikter med miljöarbetet i miljöpolicyen.³ Där framgår att: "Södertörns högskola ska genom integration av hållbarhet i organisationen systematiskt förebygga och minska sin miljöbelastning samt öka sin positiva miljöpåverkan. Därtill ska miljöhänsyn vägas in vid samtliga beslut som rör verksamheten, såväl utbildning, forskning som administration."

2. Högskolans miljöpåverkan ses över och beskrivs i en så kallad miljöutredning.⁴ Den senaste miljöutredningen genomfördes vid årsskiftet 2015/2016.⁵ Miljöutredningen förnyas vart fjärde år.

3. Utifrån avsikterna i miljöpolicyen och insikterna från miljöutredningen sätter verksamheten upp mål och tar fram handlingsprogram för hur dessa mål ska uppnås. Senaste mål och handlingsplanen avsåg 3-årsperioden 2013 -2016.⁶

³ Policydokument, rektorsbeslut (Dnr 263/1.1.1/2013)

⁴ Miljöutredningen utreder högskolans betydande miljöaspekter, Med miljöaspekt avses aktiviteter som har eller kan ha inverkan på miljön, de delas in i direkta och indirekta miljöaspekter beroende på miljöpåverkan sker inom organisationen eller utanför till följd av organisationens verksamhet. En miljöaspekt som orsakar eller kan orsaka betydande miljöpåverkan kallas för betydande miljöaspekt.

⁵ Rektorsbeslut (Dnr 559/1.1.3/2016)

⁶ Senaste Mål- och handlingsplan Dnr 289/10/2013 förlängdes i rektorsbeslut Dnr 795/1.1.1/2015.

4. När mål och handlingsplanen är klar utgör den en del av verksamheten. En förutsättning för lyckad måluppfyllelse är att föra in delmål och aktiviteter i organisationens ordinarie verksamhetsplaner och budgetplanering. Att målen följs upp i respektive verksamhets verksamhetsberättelse eller liknande dokument är också viktigt för att uppnå ett systematiskt arbetssätt. Även känsla av delaktighet och möjlighet till fortbildning bidrar till uppfyllda mål.

5. Vid årliga interna miljörevisionerses miljöarbetet över med förslag till förbättringar.

7

6. Det är *Rektor* som är ytterst ansvarig för miljöfrågorna vid Södertörns högskola. Detta arbete är sedan i olika utsträckning delegerat till olika chefer, bland annat har *prefekterna* ansvar för miljöarbetet på institutionerna. Koordinering, beredning av högskolegemensam mål och handlingsplan samt redovisning och uppföljning av miljöarbetet görs av högskolans *miljösamordnare*.

4.1.1. Organisation och ansvar

I ett fungerande miljöledningssystem finns det en kommunicerad ansvarsfördelning för olika uppgifter som täcker hela organisationen. Genomförda utbildningsinsatser och intern kommunikation av prioriteringar, målsättningar och åtgärder, bidrar också till ett framgångsrikt arbete. Nyckeln är att hela organisationen, både ledningen och personalen, är engagerad.

Handlingsplanen för miljö och hållbar utveckling utarbetas av miljösamordnaren på högskolan i samarbete med berörda ansvariga. Denna bereds i arbetsmiljökommittén (AMK).

Rektor fastställer handlingsplanen, som bl.a. innehåller uppdrag till institutionerna, biblioteket och den gemensamma förvaltningen inom området miljö och hållbar utveckling.

Det uppdrag som delegeras till prefekt/avdelningschef eller motsvarande inkluderar följande områden:

- Uppdrag och ansvar: att konkretisera vad miljöledningsarbetet innebär för respektive verksamhet och delegera ansvar för uppdragen.

⁷ Årlig intern miljörevision är ett krav på miljöledningssystemet. Från våren 2011 utförs interna miljörevisioner på Södertörns högskola. Olika enheter revideras vid varje tillfälle enligt en revisionsplan som avser att täcka hela verksamheten över en treårsperiod.

- **Kompetensutveckling:** att eftersträva att varje anställd med arbetsuppgifter, som kan orsaka betydande miljöpåverkan, har en kompetens grundad på lämplig teoretisk och praktisk utbildning samt erfarenhet.
- **Regler och verksamhetsrutiner:** att tillämpa gemensamma eller lokalt utarbetade regler och rutiner för arbetsmoment, som kan orsaka miljöpåverkan och/eller överträdelse av miljölagstiftning.
- **Hållbar utveckling inom utbildning:** att integrera hållbar utveckling, i enlighet med definitionen i Högskolelagen, i utbildning på både grund- och avancerad nivå.

Förändringar i organisationen kring miljöarbetet

Tjänsten miljösamordnare flyttade 2016 från avdelningen Campus- och IT-avdelningen till Avdelningen för verksamhetsstöd och myndighetsutveckling för att omfatta mer av arbetet med den indirekta miljöpåverkan.

Det framgår av senaste miljöutredningen och miljörevisionen att processer och rutiner för att implementera behöver förbättras. Ett mål för perioden är därför att se över processen för utförande av de olika momenten i miljöledningssystemet. I denna mål och handlingsplan finns också förslag på processbeskrivning med aktiviteter/rutiner som kan fungera som stöd för att säkerställa måluppfyllelse.

4.2. Lagar och regler

Lagar och förordningar som i huvudsak reglerar högskolans miljöarbete och påverkar innehållet i mål- och handlingsplanen är:

- Högskolelagen (1992:1 434), med uppdatering enligt SFS 2016:744⁸
- Miljöbalken (1998:808) med tillhörande förordningar, med uppdatering enligt SFS 2016:991⁹
- Förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter, med uppdatering enligt SFS 2016:711¹⁰

⁸ Lag om ändring i högskolelagen (1992:1434) trädde i kraft 1 augusti 2016

⁹ Lag (2016:991) om ändring i miljöbalken (1998:808), träder i kraft 1 januari 2017

¹⁰ Förordning om ändring i förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter, i kraft den 15 juli 2016

- Förordning (2009:1) om miljö- och säkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor, med uppdatering enligt SFS 2014: 1280¹¹
- Förordning (2011:847) om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa kollektivtrafiktjänster, med uppdatering enligt SFS 2013:786¹²
- Förordning (2014:480) om myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och Byggnader, med uppdatering enligt SFS 2015:230¹³

¹¹ Förordning (2010:1104) om ändring i förordningen (2009:1) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor, trädde i kraft 1 oktober 2010

¹² SFS 2013:786 Förordning om ändring i förordningen (2011:847) om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa kollektivtrafiktjänster, trädde i kraft 1 december 2013

¹³ Förordning (2015:230) om ändring i förordningen (2014:480) om myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader, trädde i kraft 15 juli 2014

5. Vägledning för verksamheten

Under respektive målområde i handlingsplanen ges uppdrag till prefekterna respektive avdelningscheferna. Varje institution respektive avdelning konkretiserar uppdragen i sin egen verksamhetsplan, alternativt i en så kallad aktivitetslista. Se förslag på process i tabellen nedan.

Tabell 1. Förslag på process för arbetet med verksamhetsplan och/eller aktivitetslistor inom miljö och hållbar utveckling

Månad	Process: Aktivitetslistor
Januari	Institutionerna/avdelningarna återrapporterar uppföljning av föregående års aktivitetslistor och bidrar med uppgifter till miljösamordnaren för årsredovisningen.
Februari	Institutionerna/avdelningarna sprider resultat av föregående års arbete med miljö och hållbar utveckling i den egna verksamheten
Mars	Utvärdering och eventuell revidering av handlingsplanen genomförs på högskolegemensam nivå.
Augusti	Institutionerna respektive avdelningarna genomför egen halvårsuppföljning av arbetet med verksamhetsplan/aktivitetslista.
September	Anvisningar och mål för aktivitetslista för kommande år skickas till institutionerna respektive avdelningarna.
Oktober	Institutionerna respektive avdelningarna tar fram nya aktiviteter inom miljö- och hållbar utveckling för nästkommande år.
November	Institutionernas respektive avdelningarnas aktivitetslistor för miljö- och hållbar utveckling för nästkommande år fastställs.

Institutionerna/avdelningarna genomför beslutande aktiviteter inom miljö och hållbar utveckling under hela året.

6. Uppföljning

Handlingsplanens mål, uppdrag och indikatorer följs upp av miljösamordnaren halvårsvis och rapporteras i till Arbetsmiljökommittén. Institutioner och avdelningar följer upp egna uppdrag och aktiviteter, samt bistår med uppgifter till högskolans årsredovisning av miljöarbetet. Resultaten presenteras också vid ledningens genomgång med rektor och utgör ett underlag för rapportering till regeringen.

Målen är kopplade till uppdrag och indikatorer som anger kvantitativa eller kvalitativa måttal för att påstå att en förändring har skett i relation till målet. Att bedöma måluppfyllelse med indikatorer är en del i uppföljningsarbetet.

7. Mål och uppdrag 2016-2019

7.1. Främja hållbar utveckling i utbildning, forskning och samverkan

Enligt Brundtlandkommissionen definieras hållbar utveckling som "en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov". Den bärande principen är att ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden och processer är integrerade med varandra. En hållbar utveckling bygger på dessa tre grundpelare.

7.1.1. Utbildning

Södertörns högskolas utbildning har indirekt påverkan på hållbar utveckling genom de kunskaper och förhållningssätt som studenterna får med sig efter avslutad utbildning. Studenter på alla nivåer behöver få grundläggande kunskaper och verktyg för att efter avslutad utbildning kunna göra relevanta avvägningar och bedömningar med hänsyn till hållbar utveckling. Högskoleförordningen innefattar lärandemål som berör hållbar utveckling.

År 2006 fastställdes i Högskolelagen¹⁴:

¹⁴ 1 kap, 5 §,

Högskolorna skall i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.

Tio år senare har regeringen som uppföljning gett universitetskanslersämbetet (UKÄ) uppdraget att granska det strategiska arbetet med frågan "hållbar utveckling" i främst utbildning på högskolor och universitet. Det innebär att Högskolan gör en självvärdering av sitt arbete i form av en rapport till UKÄ. Resultatet av UKÄs granskning kan leda till nationella riktlinjer för det framtida arbetet. Uppdrag och förslag på aktiviteter nedan kan komma att justeras efter det.

Mål

- Södertörns högskola ska lyfta fram hållbarhetsperspektivet i sina utbildningar i enlighet med högskolelagen.

Formuleringen hållbar utveckling avser den vida definitionen enligt högskolelagen 1 kap. 5§

Uppdrag

- Informationsinsatser riktade till prefekter och intresserade lärare om utbildning för hållbar utveckling. Dialog med prefekter om insatser för att lyfta fram hållbarhetsperspektivet i utbildningsprogram. Miljösamordnare ansvarar för genomförande, bör planeras in för varje verksamhet.
- Ta fram kriterielista för inventering av högskolans arbete med hållbar utveckling. Fakultetsnämnden ansvarar för genomförande.
- Inventering av högskolans arbete med hållbarhetsmål:
 1. Ta reda på vilka befintliga kurser, utbildningar som har lärandemål kopplade till hållbar utveckling. Sammanställa resultatet till fakultetsnämnden. Aktiviteten bör planeras in i verksamhetsplaner.
 2. Ta reda på vilka befintliga kurser/utbildningar har ett innehåll som lätt skulle kunna anpassas eller utvecklas innehållsmässigt eller didaktiskt för att få lärandemål kopplade till hållbar utveckling. Sammanställ resultatet till fakultetsnämnden. Aktiviteten bör planeras in i verksamhetsplaner.

3. Skriva in lärandemål relaterade till hållbar utveckling i nya kurs- och utbildningsplaner där det är tillämpligt. Sammanställa resultatet. Aktiviteten bör planeras in i verksamhetsplaner.

- Miljösamordnaren bereder underlag för att ta ställning till om Göteborgs universitets arbete med hållbarhetsmärkning är relevant för Södertörns högskola. Hållbarhetsmärkning kan vara ett bra redskap för att stärka högskolans varumärke och medvetandegöra studenterna om att högskolan prioriterar frågeställningarna. Det kan också vara ett redskap för att följa upp och utveckla högskolans arbete med hållbar utveckling.
- Fakultetsnämnden ansvarar för att Kvalitetskonferensen minst en gång per målperiod har hållbar utveckling på agendan, kopplat till kvalitetsarbetet.
- Högskolans pedagogiska dagar har koppling till hållbar utveckling på agendan, minst en gång per målperiod. Miljösamordnaren fångar upp och stöttar lämpliga studentinitiativ inom hållbar utveckling.
- Miljösamordnaren ska med stöd av kommunikationsavdelningen och biblioteket synliggöra och kommunicera högskolans arbete med hållbar utveckling för medarbetare och studenter.
- Biblioteket undersöker om publiceringsverktyget DIVA kan uppgraderas med kryssruta för innehåll av HU under 2017 vid registrering av studenternas examinationer och forskares vetenskapliga publikationer. Alternativt att tillsammans med miljösamordnaren utvärdera alternativa lösningar på instrument för att mäta omfattningen av utbildning och forskning inom hållbar utveckling samt dess förändring över tid.

Uppföljningsfråga

Hur har hållbarhetsperspektivet lyfts fram i utbildningsprogrammen?

Indikatorer

- Att ett antal kurser och utbildningsprogram med lärandemål kopplade till hållbar utveckling identifieras per institution.
- Att det till arbetet med årsredovisningen 2017 finns en konkret handlingsplan för hur uppföljning av arbete med hållbar utveckling i utbildning ska gå till.
- Antal aktiviteter och projekt inom hållbar utveckling för, av eller

med studenter vid Södertörns högskola.

7.1.2. Forskning

Mål

Högskolan bedriver forskning som bidrar till att främja hållbar utveckling.

Uppdrag

- Prefekterna tilldelar där så är lämpligt resurser för kompetensutveckling inom området.
- Kommunikationsavdelningen synliggör forskning med koppling till hållbar utveckling.
- Avdelningen för verksamhetsutveckling och myndighetsstöd med Prefekterna bevakar utlysning av forskningsmedel för hållbar utveckling.

Indikator

Ingen indikator framtagen.

7.1.3. Samverkan med omgivande samhälle

Mål

- Att identifiera samverkansprojekt som har koppling till hållbar utveckling.

Uppdrag

- Miljösamordnare tar fram kriterielista för hur man bedömer om samverkansprojekt har koppling till hållbar utveckling.
- Avdelningen för verksamhetsutveckling kommer att identifiera och synliggöra de samverkansprojekt som har ett innehåll som har koppling till hållbar utveckling.

Indikator

- Färdigställd lista över antalet samverkansprojekt som har koppling till hållbar utveckling.

7.2. Upphandling och inköp

Det går att läsa på Upphandlingsmyndighetens hemsida att *"Hållbar upphandling kan medföra besparingar både för upphandlande myndigheter och för samhället i stort, om man använder sig av livscykelkostnadstänk. Genom att inhämta alla kostnader som uppstår under en vara eller tjänsts livslängd, såsom drift och underhållskostnader, och inte enbart se till inköpspris går det att minska totalkostnaden."* (Upphandlingsmyndigheten, 2017)

Mål

- Öka andelen inköp och upphandlingar, mätt i ekonomiskt värde, där det ställs sociala, etiska samt miljömässiga krav.
- Effektivisera resurshushållningen i områdena kontorsmaterial och IT-telefoni sett till hela livscykeln.

Uppdrag

- Utforma en rutin- och uppdatera riktlinjer för att säkerställa att lämpliga hållbarhetskrav ställs i upphandlingar, avrop och inköp i de områden som är strategiskt viktiga, där inköpet har en stor miljöpåverkan, stora sociala risker eller uppgår till stora volymer. Ansvarig för genomförandet är Ekonomiavdelningen med stöd från miljösamordnaren.
- Utbilda beställarna i att vid behov ställa lämpliga miljökrav. Utbildningen kan vara både intern och extern. Ansvarig för genomförandet är Ekonomiavdelningen med stöd från miljösamordnaren.
- Undersöka befintliga avtal inom områdena IT och försörjning av kontorsmaterial och tar fram förslag på om dessa kan revideras för ökad effektivitet och resurshushållning sett till hela livscykeln. Ansvarig för genomförande är ekonomiavdelningen med stöd från miljösamordnaren.
- Utforma rutin för uppföljning av ställda hållbarhetskrav. Ansvarig för genomförande är ekonomiavdelningen med stöd från miljösamordnaren.

Indikatorer

- Andelen upphandlingar och inköp med ställda miljökrav har ökat jämfört med föregående år.
- Vid uppföljningen ska det finnas fastställda rutiner och uppdaterade riktlinjer.

- Ekonomiavdelningen har ett underlag med förbättringsförslag till hösten 2017 gällande avtal för IT- telefoni och kontorsmaterial.
- Upphandlare och inköpare på högskolan har genomgått utbildning.

7.3. Resor och möten

Mål för arbetet med miljöhänsyn i resor och utveckling av digital mötesteknik är ett viktigt område för perioden. Förutom att vara ett område där högskolan har betydande miljöpåverkan, så ligger ett uppdrag i regleringsbrevet för 2016 formulerat som åtgärd för att nå miljökvalitetsmålet minskad klimatpåverkan. Det finns inte bara miljömässiga vinster med lyckad målsättning inom området *resfria* möten. En ökad digitalisering kan också bidra till högskolans arbete inom andra områden som internationalisering och samverkan, jämställdhet och hållbar utveckling. En kompetenshöjning inom området digital mötesteknik kan också bidra till arbetet med nätbaserat lärande. En annan tydlig vinst är möjliga ekonomiska besparingar. Arbetet för utveckling av antalet *resfria* möten genomförs med stöd av REMM –metoden.¹⁵ Vad gäller resor i tjänsten och till och från jobbet, hänger målen ihop som en uppföljning av den tidigare satsningen *Grön resplan* som högskolan genomförde i samverkan med Huddinge kommun. En förutsättning för att nå målen kring digitala möten är att högskolan satsar på supportutveckling och samordning av resurser som IKT-pedagogerna, Biblioteket och Mediecenter.

7.3.1. *Resfria* möten

Mål

- Högskolan ökar andelen *resfria* möten där digital mötesteknik identifierats som en lämplig ersättning till resor med 100 % per helårsanställd till 2019 jämfört med 2016.

Uppdrag

- En arbetsgrupp för digital mötesteknik bör identifiera högskolans olika behov och ta fram handlingsplan och strategi för digitalisering.

¹⁵ REMM är Trafikverkets projekt *Resfria möten* i myndigheter. Projektet ska samordna arbetet inom ett antal myndigheter som regeringen valt ut. Målet är att öka och utveckla *resfria* möten inom och mellan myndigheterna. Detta enligt uppdrag i regleringsbrevet 2016.

- Öka medvetenheten och kunskapen om digital mötesteknik och ge förutsättningar för medarbetarna att bekanta sig med tekniken och hitta lösningar som passar deras möten. Under 2017 riktar sig i åtgärder i första hand till en eller två institutioner som reser ofta men även allmänt via webben.
- Som komplement till rese-och mötespolicyn, formulera styrdokument och riktlinjer kopplade till olika mötesalternativ. Dessa ska ge förutsättningar för medarbetarna att planera möten och resor miljösmart. Innebär att:
 - Skapa en mall för att identifiera olika sorters möten med koppling till behov av fysisk närvaro.
 - Skapa system för att följa upp digitala möten som ersätter resor.
- Sätt upp fungerande system för bokning av och inbjudan till olika digitala mötesalternativ.
- Etablera ett fungerande system för digitala möten med tillräcklig utrustning tillgänglig på strategiska platser. Kommuniceras i organisationen.
- Utnyttja och utveckla supporttjänst.

Miljösamordnaren är huvudansvarig för genomförandet av samtliga åtgärder för målet kring *resfria* möten i arbetsgrupp med deltagare från Campus och IT, biblioteket personalavdelningen samt kommunikationsavdelningen. Åtgärderna kräver resurser från flera avdelningar, IT campus, biblioteket och personalavdelning och bör planeras in i kommande budgetunderlag.

7.3.2. Resor till och från jobbet

Målen handlar om underlätta för medarbetare och studenter att färdas miljöanpassat till högskolan

Mål

- Främja cykelpendling.
- Färdigställa laddningsplats till elbil i garaget.

Uppdrag

- Öka antalet cykelgarage. Ansvarig för genomförande är Campus- och IT-avdelningen.

- Ställa fram cykelpumpar på campusområdet och reparationskit. Ansvarig för genomförande är Campus- och IT-avdelningen.
- Lägga in "cykelplaneraren" på webben. Ansvarig för genomförande är miljösamordnaren.
- Ta fram fungerande system för bokning av högskolans elcyklar och uppmuntra deras användning. Ansvarig för genomförande är miljösamordnaren.
- Anordna cykeldag. Ansvarig för genomförande är miljösamordnaren.
- Bygg laddningsplats till elbil i garaget. Ansvarig för genomförande är Campus- och IT-avdelningen.

Indikatorer

- Högskolan uppfattas av medarbetare och studenter som en högskola som främjar miljöanpassade resor i tjänsten och till och från jobbet. Genomförs via enkät.
- Listad utrustning för cykelpendlare finns på plats.
- Cykeldag genomförs.
- Laddningsplats för elbil färdigställs.

7.4. Energi och byggnader

Södertörns högskola hyr sina lokaler och samarbetar med fastighetsägaren Stiftelsen Clara i frågor rörande energi och byggnader. De senaste åren har fastighetsägaren genomfört stora energieffektiviseringsåtgärder som gett goda resultat.

Mål

- Öka medarbetarnas delaktighet i energieffektiviseringsåtgärder.
- Minska energiförbrukningen med 10 % per kvadratmeter t.o.m 2019 jämfört med 2016.

Uppdrag

- Informera personalen om vidtagna åtgärder för minskad energiförbrukning och hur de kan hjälpa till. Ansvarig för genomförande är miljösamordnaren.
- Samverka med fastighetsägaren i åtgärder för energieffektivisering. Ansvarig för genomförande är Campus och IT.
- Medverka i projektering och upphandling av varor och tjänster där miljökrav kan ställas. T ex. är miljösamordnaren inblandad i projekteringsfasen för att bevaka miljöaspekter i materialval och energiförbrukningsfrågor. Det gäller hyresavtal, nybyggnation.
- Campus och IT utreder om lysrör och andra ljuskällor kan bytas ut mot energisnålare alternativ t. ex. belysningsarmaturer på biblioteket.
- Utredda upphandling av digitalt lokalbokningssystem som kan kopplas till lokalernas överordnade styrsystem för ventilation och fjärrvärme.

Indikatorer

- Färdig processbeskrivning som förtydligar ansvarsfördelning och formellt samarbete mellan fastighetsägaren och Campus och IT och med miljösamordnaren.
- Tillgänglig handlingsplan med målsättningar, pågående projekt och resultat för arbetet. Arbetet med energieffektivisering är synligt på webben.
- Energiförbrukningen minskar med 10 % inom treårsperioden.

7.5. Återanvändning och avfall

Mål

- Högskolan ska öka andelen avfall som återanvänds, materialåtervinns eller komposteras/rötas med fem procentenheter till 2019 jämfört med 2016.

Uppdrag

- Campus och IT avdelningen säkerställer att avfall källsorteras enligt avfallsplan eller återanvänds.
- Campus och IT avdelningen med miljösamordnaren verkar för att öka andelen avfall som materialåtervinns och komposteras/rötas.
- Ekonomiavdelningen med Campus och It, utarbetar rutiner för effektivisering av hanteringen av elektroniskt avfall, främst telefoner och datorer.
- Ekonomiavdelningen utreder möjligheten att hyra istället för att köpa IT-varor.
- Genomföra seminarier och utbildningar om resurshushållning, verksamhetsavfall samt farligt avfall för personal och studenter. Miljösamordnaren ansvarar för genomförandet.

Indikator

Total årlig mängd avfall i vikt fördelat i fraktioner. Minskat mängd osorterat avfall.

8. Utredningspunkt: Miljöcertifiering

Miljösamordnaren bereder underlag för möjligheten att miljöcertifiera högskolan enligt EMAS¹⁶ -registrering och/eller ISO 14001¹⁷ - certifiering eller annat alternativ. Högskolan är idag inte miljöcertifierad. I Förordning (2009:907) *om miljöledning i statliga myndigheter* står att myndigheter som ska ha ett miljöledningssystem och vars verksamhet medför en betydande miljöpåverkan *bör* registrera sig enligt EMAS eller certifiera sig enligt standarden ISO 14001. Ett certifikat är bevis på att en organisation uppnått kraven i miljöledningsstandarderna och stärker högskolans

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009 av den 25 november 2009 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning om upphävande av förordning (EG) nr 761/2001 och kommissionens beslut 2001/681/EG och 2006/193/EG

¹⁷ ISO 14001 är samlingsnamnet på en ledningssystemstandard för miljö. Det är den mest använda miljöstandarderna i världen.

varumärke. ISO 14001: 2015-standarden syftar till att kontinuerligt minska verksamhetens totala miljöbelastning och öka den positiva miljöpåverkan. Det ger ledningen kontroll över miljöarbetets utveckling både när det gäller resultat och kostnader.

Underlag för eventuellt beslut i frågan kommer därför att beredas och presenteras under 2017.